

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani), (jud. A. Negru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Iu. Cimpoi, I. Secrieru, A. Danilov)

ÎNCHEIERE

27 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Corobceanu Raisa reprezentată de avocatul Bîrcă Liudmila și de avocatul Răileanu Petru,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Jabinschi Valentina și Tovarnițchi Natalia împotriva Raisei Corobceanu, Humeniuc Sinilga și Violinei Corobceanu cu privire la separarea bunurilor imobile pe cote-părți ideale, recunoașterea dreptului de proprietate, încasarea sumelor pentru înmormântarea testatorului Corobceanu Iurie, restituirea cheltuielilor de judecată,

și la acțiunea reconvențională depusă de către Corobceanu Raisa, Humeniuc Sinilga și Corobceanu Violina împotriva Valentinei Jabinschi, intervenient accesoriu notarul public Vidrașcu Mihail cu privire la recunoașterea dreptului la rezerva succesorală și recunoașterea nulității testamentului întocmit de Corobceanu Iurie,

împotriva deciziei din 28 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Raisa Corobceanu și menținută hotărârea din 17 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani),

c o n s t a t ă :

La 09 septembrie 2014, Jabinschi Valentina a depus cererea de chemare în judecată împotriva Raisei Corobceanu, solicitând separarea bunului imobil care constă din numerele cadastrale XXXXXXXX; XXXXXXXX.01; XXXXXXXX.02; XXXXXXXX.03; XXXXXXXX.04; XXXXXXXX.05 care aparține lui Iurie Corobceanu și Raisa Corobceanu în cote-părți ideale; recunoașterea dreptului de proprietate asupra ½ cote părți ideale din bunul imobil care constă din numerele cadastrale XXXXXXXX; XXXXXXXX.01; XXXXXXXX.02; XXXXXXXX.03;

XXXXXXX.04; XXXXXXXX.05 după Iurie Corobceanu și ½ cotă parte ideală din bunul imobil care constă din numerele cadastrale XXXXXXXX; XXXXXXXX.01, XXXXXXXX.02; XXXXXXXX.03; XXXXXXXX.04; XXXXXXXX.05 după Raisa Corobceanu și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că, Iurie Corobceanu a decedat la 29 iulie 2013, fapt care se confirmă prin certificatul de deces nr. 23 din 30 iulie 2013. În urma decesului defunctul Iurie Corobceanu, potrivit testamentului nr. 4147 a testat toată averea sa reclamantei Valentina Jabinschi.

A menționat că, în urma verificărilor a constatat că la momentul decesului Iurie Corobceanu deținea în proprietate comună în devălmășie cu fosta soție Raisa Corobceanu bunul imobil care constă din numerele cadastrale XXXXXXXX; XXXXXXXX.01 XXXXXXXX.02; XXXXXXXX.03; XXXXXXXX.04; XXXXXXXX.05 situat în mun. XXXX sat. XXXX.

La 05 august 2013, notarul public Mihail Vidrașcu i-a eliberat certificatul de calitate de moștenitor în baza testamentului nr. 5576. La moment este imposibil de executat testamentul respectiv deoarece bunul imobil vizat nu este împărțit în cote-părți ideale între coproprietari.

La 16 martie 2015, Corobceanu Raisa a înaintat o cerere reconvențională împotriva Valentinei Jabinschi, solicitând recunoașterea după sine dreptului de proprietate asupra 1/24 cotă parte ideală, ca rezervă succesorală, a imobilului cu nr. cadastralei 124207.169; XXXXXXXX.01; XXXXXXXX.02; XXXXXXXX.03; XXXXXXXX.04, XXXXXXXX.5 rămas după decesul lui Corobceanu Iurii.

În motivarea cererii reconvenționale a menționat că a înregistrat căsătoria cu Corobceanu Iurii la 10 decembrie 1977, la Primăria s. Cornești și cu Iurii Corobceanu a dus o familie fericită, aveau doi copii. În anul 2013, ea fiind bolnavă grav s-a deplasat la fiica sa în Cipru pentru a se trata. La Corobceanu Iurii s-a depistat cancer și starea sănătății era gravă. În timpul absenței fiind la tratament în Cipru, Jabinschi Valentina, folosindu-se de starea gravă a sănătății lui Corobceanu Iurie, a înaintat în instanță acțiune de desfacere a căsătoriei.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 04 octombrie 2012, căsătoria a fost desfăcută în absența sa. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2014, hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău 04 decembrie 2012 a fost casată și s-a dispus încetarea procesului. Pârâta Jabinschi Valentina, folosindu-se de starea sănătății soțului Corobceanu Iurii și de absența sa și a copiilor au perfectat testament nr. 4147 din 22 iunie 2013 pe numele său.

La 29 iulie 2013, soțul Corobceanu Iurii a decedat. Ca masă succesorală după decesul lui Corobceanu Iurii, a rămas 1/4 cotă parte din imobilul cu nr. cadastral XXXXXXXX; XXXXXXXX.01; XXXXXXXX.02; XXXXXXXX.03; XXXXXXXX.04; XXXXXXXX.05.

Corobceanu Raisa a susținut că este succesori de clasa I și este inaptă de muncă, din aceste considerente îi revine ½ cotă parte din ce ar fi cuvenit fiecăruia

în caz de succesiune legală. În caz de succesiune legală ei și la două fiice ar reveni a câte 1/12 cotă parte din imobilul cu nr. cadastralei 124207.169; XXXXXXXX.01; XXXXXXXX.02; XXXXXXXX.03; XXXXXXXX.04; XXXXXXXX.05.

A indicat că, 1/2 cotă parte din cota ce s-ar fi convenit fiecăruia în caz de succesiune legală constituie 1/24 cotă parte din imobilul cu nr. cadastrale: XXXXXXXX; XXXXXXXX.01; XXXXXXXX.02; XXXXXXXX.03; XXXXXXXX.04; XXXXXXXX.05.

La 13 mai 2015, Corobceanu Raisa, Corobceanu Violina și Humeniuc Sinilga a depus o cerere de majorare a cuantumului pretențiilor, solicitând recunoașterea nulă a testamentului din 22 iunie 2013, eliberat de Corobceanu Iurie pe numele Valentinei Jabinschi de către notarul public Vidrașcu Mihail și numirea expertizei psihiatrico-legale, „post-mortem” față de Corobceanu Iurie pentru stabilirea stării sănătății defunctului în momentul semnării testamentului.

În motivarea acesteia a indicat că prin acțiunea de bază înaintată de Jabinschi Valentina se solicită recunoașterea dreptului de proprietate asupra 1/2 cotă-parte din masa succesorală rămasă după decesul lui Corobceanu Iurie, care i-a testat ei toată averea ce-i aparținea defunctului.

La 05 octombrie 2010, Corobceanu Iurie a testat toată averea sa fiicelor Corobceanu Violina și Corobceanu (Humeniuc) Sinilga. Ultimelor le aparține a te 1/4 cotă parte din imobilul în litigiu.

Defunctul Corobceanu Iurie a testat averea surorii sale Jabinschi Valentina în timpul când era grav bolnav și nu putea conștientiza acțiunile sale și dirija cu ele. Ultima perioadă de timp Corobceanu Iurie se afla la evidența medicilor Institutului Oncologic, prima adresare fiind înregistrată la 22 aprilie 2013. Aflarea pacientului Corobceanu Iurie, reieșind din răspunsul directorului general al Institutului Oncologic era înregistrată de trei ori: 29 aprilie – 06 iunie 2013; 26 iunie – 05 iulie 2013 și 29 iulie - 30 iulie 2013.

Potrivit răspunsului Instituției Medico Sanitare Publice Spitalul Clinic nr. 4, nr. 237 din 17 octombrie 2013 Corobceanu Iurie prin intermediul îndreptării Institutului Oncologic a fost internat în secția de îngrijiri paliative, din data de 05 iulie 2013 până pe 20 iulie 2013 cu diagnoza “XXXXXXXXXX”. În timpul aflării în staționar starea de sănătate a fost gravă, însă stabilă și la externare din staționar starea lui fără ameliorări. Iurie Corobceanu a decedat la 29 iulie 2013. Astfel, la momentul schimbării testamentului Corobceanu Iurie nu putea să cunoască faptele care se decurg și nu putea să înțeleagă sensul soluțiilor lui primite în această perioadă de boală, semnând testamentul nou.

La 18 iulie 2014, Corobceanu Raisa, Corobceanu Violina și Humeniuc Sinilga s-au adresat cu cerere în instanța de judecată privind anularea testamentului. Instanța prin încheierea din 02 aprilie 2015 a scos cererea de pe rol, deoarece a fost semnată de o persoană neîmpuțemică.

La 13 mai 2015, Valentina Jabinschi a depus o cerere de concretizare a

pretențiilor prin care a solicitat separarea bunului imobil care consta din numerele cadastrale XXXXXXXX; XXXXXXXX.01; XXXXXXXX.02; 0124207,169.03; XXXXXXXX.04; XXXXXXXX.05 și care aparține lui Iurie Corobceanu, Raisa Corobceanu, Corobceanu (Humeniuc) Sinilga, Corobceanu Violina în cote-părți ideale, recunoașterea dreptului de proprietate asupra 1/4 cotă parte ideală din bunul imobil care constă din numerele cadastrale XXXXXXXX; XXXXXXXX.01; XXXXXXXX.02; XXXXXXXX.03; XXXXXXXX.04; XXXXXXXX.05 după Iurie Corobceanu, 1/4 cotă parte ideală din bunul imobil care constă din numerele cadastrale XXXXXXXX; XXXXXXXX.01; XXXXXXXX.02; XXXXXXXX.03; XXXXXXXX.04; XXXXXXXX.05 după Raisa Corobceanu, 1/4 cotă parte ideală din bunul imobil care constă din numerele cadastrale XXXXXXXX; XXXXXXXX.01; XXXXXXXX.02; XXXXXXXX.03; XXXXXXXX.04; după Corobceanu (Humeniuc) Sinilga, 1/4 cotă parte ideală din bunul imobil care constă din numerele cadastrale XXXXXXXX; XXXXXXXX.01; XXXXXXXX.02; XXXXXXXX.03; XXXXXXXX.04; XXXXXXXX.05 după Corobceanu Violina și încasarea cheltuielilor de judecată.

A relevat că, în urma verificărilor s-a constatat că la momentul decesului Iurie Corobceanu deținea în proprietate comună cu Raisa Corobceanu, Corobceanu (Humeniuc) Sinilga, Corobceanu Violina bunul imobil care constă din numerele cadastrale XXXXXXXX; XXXXXXXX.01; XXXXXXXX.02; XXXXXXXX.03; XXXXXXXX.04; XXXXXXXX.5 situat în mun. Chișinău, sat. Ghidighici.

La 07 decembrie 2015, Jabinschi Valentina și Tovamițchi Natalia au înaintat o cerere reconvențională, solicitând încasarea de la pârâții Corobceanu Raisa, Humeniuc Sinilga, Corobceanu Violina în folosul reclamantelor Jabinschi Valentina și Tovamițchi Natalia a sumei de 101 093 lei, ce constituie cheltuieli suportate în urma serviciilor funerare, confecționarea și instalarea monumentului.

În motivarea acestei cereri au specificat că Corobceanu Iurie le este frate. Corobceanu Raisa din 10 decembrie 1977 se află în căsătorie cu Corobceanu Iurie. La 11 iulie 2012, Corobceanu Iurie a decis să desfacă căsătoria cu soția sa, Corobceanu Raisa din considerente că dâștii de mulți ani nu se mai împăcau.

La 04 noiembrie 2012 prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, s-a desfăcut căsătoria încheiată între Corobceanu Raisa și Corobceanu Iurie. Corobceanu Raisa, revenind acasă din Cipru, a aflat că există hotărârea instanței judecătorești privind desfacerea căsătoriei, dar nu a întreprins nimic, atâta timp cât fratele era în viață, pentru a anula divorțul.

La 29 aprilie 2013, surorile l-au internat la spitalul oncologic pentru investigație și stabilirea diagnozei. Fosta soție, Corobceanu Raisa deja se afla în Republica Moldova, dar nu l-a vizitat nici o dată la spital. Corobceanu Iurie a fost internat de 3 ori în spitalul oncologic. Pe perioada internării nici una din cele două fiice nu l-au vizitat pe tatăl său, cât mai era în viață. Au menționat că fratele, văzând atitudinea fiicelor și fostei soții, a hotărât la 22 iunie 2013 la sediul notarului M. Vidrașcu de a face procură și a semnat-o pe numele surorii sale

Tovarnițchi Natalia, pentru reprezentarea intereselor acestuia la organele competente și tot în aceeași zi a întocmit testament pe numele altei surori Jabinschi Valentina cu numărul 4147.

Au specificat că fosta soție, Corobceanu Raisa în acel moment se afla în Republica Moldova și după cum afirma că nu știa despre desfacerea căsătoriei, ca soție era obligată să se ocupe de înmormântarea soțului și a altor obiceiuri creștinești folosite în țara noastră, dar nici ea și nici fiicele nu au făcut aceste lucruri. Practic toate cheltuielile ce a ținut de înmormântare, perfectarea actelor au fost efectuate de rudele și surorile decedatului. Dânsese știind de existența testamentului și divorțului nu s-au adresat fostei soții, Corobceanu Raisa pentru rambursarea cheltuielilor. Având în vedere, faptul că Corobceanu Raisa a primit decizia Curții de Apel prin care a fost casată hotărârea primei instanțe de desfacere a căsătoriei. În acest context, au menționat că cerințele lor ce țin de rambursarea cheltuielilor suportate pentru înmormântarea fratelui sunt întemeiate, iar cheltuielile urmează a fi încasate de la Corobceanu Raisa, Humeniuc Sinilga, Corobceanu Violina.

Prin hotărârea din 17 iulie 2018 a Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani), cererea de chemare în judecată depusă de Jabinschi Valentina împotriva Raisei Corobceanu, Violinei Corobceanu și Humeniuc Sinilga a fost admisă parțial.

Proprietatea comună în devălmășie asupra bunurilor imobile cu nr. cadastral XXXXXXXX; XXXXXXXX.01; XXXXXXXX.02; XXXXXXXX.03; XXXXXXXX.04; XXXXXXXX.05 s-a încetat prin împărțire și au fost stabilite cotele-părți ideale ce revin fiecăruia din proprietarii devălmași în imobilele de referință după cum urmează:

Corobceanu Iurie 1/4 cotă parte ideală din fiecare din bunurile imobile cu nr. cadastral - XXXXXXXX; XXXXXXXX.01; XXXXXXXX.02; XXXXXXXX.03; XXXXXXXX.04; XXXXXXXX.05;

Corobceanu Raisa 1/4 cotă parte ideală din fiecare din bunurile imobile cu nr. cadastral - XXXXXXXX; XXXXXXXX.01; XXXXXXXX.02; XXXXXXXX.03; XXXXXXXX.04; XXXXXXXX.05;

Corobceanu (Humeniuc) Sinilga 1/4 cotă-parte ideală din fiecare din bunurile imobile cu nr. cadastral - XXXXXXXX; XXXXXXXX.01; XXXXXXXX.02; XXXXXXXX.03; XXXXXXXX.04; XXXXXXXX.05;

Corobceanu Violina 1/4 cotă-parte ideală din fiecare din bunurile imobile cu nr. cadastral - XXXXXXXX; XXXXXXXX.01; XXXXXXXX.02; XXXXXXXX.03; XXXXXXXX.04; XXXXXXXX.05;

A fost încasat în mod solidar de la Corobceanu Raisa, Corobceanu Violina și Humeniuc Sinilga în beneficiul Valentinei Jabinschi suma de 1500 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Au fost scutit pârâții de la obligația de plată a taxei de stat pentru pretențiile admise.

În rest, pretențiile formulate de Jabinschi Valentina împotriva Raisei Corobceanu, Violinei Corobceanu și Humeniuc Sinilga au fost respinse ca nefondate.

Cererea reconvențională înaintată de Raisa Corobceanu împotriva Valentinei Jabinschi cât și cea înaintată de Raisa Corobceanu, Corobceanu Violina și Humeniuc Sinilga împotriva Valentinei Jabinschi și intervenientul accesoriu notarul public Vidrașcu Mihail au fost admise parțial după cum urmează:

A fost recunoscut dreptul Raisei Corobceanu la rezerva succesorală în mărime de 1/6 cote-părți ideale din patrimoniul succesoral rămas după decesul lui Corobceanu Iurie (patrimoniu succesoral constituit inclusiv din 1/4 cotă parte ideală din fiecare din bunurile imobile cu nr. cadastral - XXXXXXXX; XXXXXXXX.01; XXXXXXXX.02; XXXXXXXX.03; XXXXXXXX.04; XXXXXXXX.05).

Testamentul întocmit de Corobceanu Iurie la 22 iunie 2013, autentificat de notarul Vidrașcu Mihail a fost declarat nul în partea în care voința testatorului acoperă rezerva succesorală - 1/6 cote părți ideale din patrimoniul succesoral. În rest, pretenția referitoare la nulitatea testamentului s-a respins ca nefondată.

A fost scutită pârâta de la obligația de plată a taxei de stat pentru pretențiile admise.

În rest pretențiile formulate în cererea reconvențională inițială și suplimentară depuse de Raisa Corobceanu împotriva Valentinei Jabinschi și respectiv de Raisa Corobceanu, Corobceanu Violina și Humeniuc Sinilga împotriva Valentinei Jabinschi și intervenientul accesoriu notarul public Vidrașcu Mihail au fost respinse ca nefondate.

Cererea de chemare în judecată formulată de Jabinschi Valentina și Tovarnițchi Natalia împotriva Raisei Corobceanu, Humeniuc Sinilga și Corobceanu Violinei cu privire la încasarea sumei de 101093 lei cu titlu de cheltuieli suportate în urma serviciilor funerare și pentru achitarea plăților de confecționare și instalare a monumentului a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 28 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Raisa Corobceanu și menținută hotărârea din 17 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani).

Pentru a decide astfel instanțele ierarhic inferioare au reținut că, Corobceanu Iurie la 10 decembrie 1977 s-a căsătorit cu Corobceanu Rais, din căsătoria respectivă s-au născut copii: Corobceanu (Humeniuc) Sinilga și Corobceanu Violina. În perioada căsătoriei soții Corobceanu împreună cu copiii acestora au obținut în coproprietate anumită avere, iar Jabinschi Valentina și Tovarnițchi Natalia sunt surorile lui Corobceanu Iurie.

La 22 iunie 2013, Corobceanu Iurie în fața notarului public Vidrașcu Mihail a testat toată averea Valentinei Jabinschi, iar după decesul lui Corobceanu Iurie, la 06 februarie 2014 Jabinschi Valentina obține de la notarul Vidrașcu Mihail,

certificatul de moștenitor testamentar nr. 510 care vizează 3 conturi bancare a defunctului Corobceanu Iurie.

La fel, din materialele cauzei se atestă că Iurie Corobceanu, Corobceanu Raisa, Corobceanu Humeniuc Sinilga și Corobceanu Violina au participat la privatizarea locuinței cu nr. XX din str. XXXX în temeiul hotărârii nr. 92 din 21 noiembrie 1995 a comisiei de privatizare a fondului de locuințe din Chișinău. Potrivit contractului de schimb nr. 1-3682 din 01 decembrie 1997 apartamentul nr. XX de pe str. XXXX / XXX a fost schimbat de proprietari pe casa de locuit situată în mun. Chișinău, s. XXXX str. XXXX. Astfel, extrasul din RBI din 24 februarie 2015 atestă că dreptul de proprietate asupra bunului imobil cu nr. cadastral XXXXXXXX - teren amplasat în mun. Chișinău, s. XXXX str. XXXX și construcțiile amplasate pe acesta, cu nr. cadastral XXXXXXXX.01; XXXXXXXX.02; XXXXXXXX.03; XXXXXXXX.04; XXXXXXXX.05, este intabulat după Corobceanu Iurie, Corobceanu Raisa, Corobceanu (Humeniuc) Sinilga, Corobceanu Violina.

Totodată, instanțele au evidențiat că, Raisa Corobcean la data decesului era soția lui Corobceanu Iurie, fapt rezultat din hotărârea Judecătorei Buiucani nr. 2-4506/2012 și Decizia Curții de Apel Chișinău nr. 2a-4846/13 din 27 februarie 2014 prin care a fost casată hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 04 octombrie 2012 prin care s-a hotărât desfacerea căsătoriei dintre Iurie Corobcean și Corobcean Raisa, cu încetarea procesului în temeiul prevederilor art. 265 lit. f) al Codului de procedură civilă.

Mai mult, potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 649/317 din 16 ianuarie 2018 Corobceanu Iurie pe parcursul vieții sale nu a suferit de careva maladie psihică cronică. La momentul întocmirii actului testamentar acesta nu suferea de o tulburare psihică temporară. Persoana pusă sub examinare, înainte și după întocmirea actului testamentar, nu a suferit de o tulburare mintală și nu a fost privat de capacitatea de a fi conștient de acțiunile sale și de a le controla. Starea somatică a acestuia era determinată de boala XXXX, care a cauzat un sindrom astenic, care conform materialelor și actelor medicale prezentate nu era de intensitate psihotică, deci această stare nu i-a abolit capacitatea de a percepe mediul înconjurător, de a-și adapta comportamentul la mediul obiectiv, inclusiv la circumstanțele obiective.

Același raport de expertiză specifică faptul că Corobceanu Iurie nu s-a aflat în stare de tensiune emoțională ridicată și avea capacitatea de a-și da seama de acțiunile sale și de efectele acestora, respectiva stare nu a pus pacientul în imposibilitatea de a-și manifesta voința și nu a avut un impact asupra deciziei subiective de a întocmi testamentul nr. 4147 din 22 iunie 2013. Utilizarea îndelungată a medicamentelor și a chimioterapiei putea să influențeze asupra stării psiho-mentale, însă nu în măsură de a aboli capacitatea de exercițiu la întocmirea actului testamentar. Boala XXXX are efecte negative multiple, inclusiv de traumatizare a psihicului subiectului examinat, inclusiv în perioada 01 ianuarie 2012 – 30 iulie 2013, dar nu-i afecta decizia de întocmire a actului testamentar și

nu l-a lipsit de capacitatea de a conștientiza acțiunile sale și de a le dirija. Corobceanu Iurie nu s-a aflat la evidența medicului psihiatru. Medicamentele administrate Corobceanu Iurie, pe parcursul anului 2013, se referă la grupul preparatelor analgezice, antiinflamatorii, cardiace, hepatoprotectoare, imunologice (stimulatoare), care nu au capacitate de inhibare a cunoștinței sau efecte negative în manifestarea acțiunilor logice, sau de imposibilitate în demonstrarea voinței, la momentul întocmirii testamentului nr. 4147 din 22 iunie 2013.

În alt context, instanțele ierarhic inferioare au relevat în hotărârile sale că, la momentul decesului lui Corobceanu Iurie, soția acestuia - Corobceanu Raisa întrunea calitățile speciale stipulate la art. 1505 al Codului civil, adică succesor de clasa 1 a lui Iurie Corobceanu și în același timp fiind pensionară și cu gradul 2 de dezabilitate, inaptă de muncă, apreciind că Corobceanu Raisa are dreptul la rezervă succesorală stipulat în legea menționată supra, și prin urmare dreptul de a moșteni cel puțin $\frac{1}{2}$ cotă-parte din cota ce s-ar fi convenit acesteia în caz de succesiune legală, independent de conținutul testamentului.

Luând la bază modul de dobândire a dreptului de proprietate devălmașă (participare la privatizare și schimbul bunului privatizat pe bunurile litigioase) instanțele au ajuns la concluzia precum că fiecare din coproprietarii devălmași a contribuit în mod egal la obținerea dreptului de proprietate asupra imobilelor specificate, în condițiile în care Jabinschi Valentina nu a prezentat careva probe care să demonstreze că Iurie Corobceanu ar fi avut un aport mai mare la obținerea bunurilor specificate.

Instanțele au apreciat drept neîntemeiate pretențiile cu privire la împărțirea proprietății comune devălmașe prin separarea a câte $\frac{1}{2}$ la fiecare din soți. Or, pornind de la cuantumul rezervei succesurale ce revine Raisei Corobceanu ($\frac{1}{6}$ din patrimoniul succesoral) precum și din cuantumul coproprietății ideale deținute de defunct în fiecare bun imobil ($\frac{1}{4}$ din fiecare bun), Raisei Corobceanu, cu titlu de rezervă succesorală, ar urma să-i revină $\frac{1}{6}$ din activele și pasivele patrimoniului succesoral, inclusiv $\frac{1}{24}$ ($\frac{1}{4}:\frac{1}{6}$) cote-părți din fiecare din bunurile imobile cu nr. cadastral - XXXXXXXX; XXXXXXXX.01; XXXXXXXX.02; XXXXXXXX.03; XXXXXXXX.04, XXXXXXXX.05.

Respectiv, pretenția Raisei Corobceanu împotriva Valentinei Jabinschi este întemeiată doar în partea în care aceasta se referă la recunoașterea dreptului la rezerva succesorală. Or, în speță, dreptul de proprietate a Raisei Corobceanu asupra a $\frac{1}{24}$ cote părți din fiecare din bunurile imobile care fac parte din masa succesorală (ce-i revin prin succesiune), va apărea în baza certificatului de moștenitor legal (cu drept de rezervă succesorală) ce urmează a fi eliberat de notar în temeiul recunoașterii a dreptului Raisei Corobceanu la rezerva succesorală.

Similar pretenției anterioare, instanțele au admis parțial și pretenția de a recunoaște dreptul Raisei Corobceanu la rezerva succesorală în mărime de $\frac{1}{6}$ cote-părți ideale din patrimoniul succesoral rămas după decesul lui Corobceanu

Iurie, declarând parțial nul testamentul întocmit de Corobceanu Iurie la 22 iunie 2013, autentificat de notarul Vidrașcu Mihail, în partea în care voința testatorului acoperă rezerva succesorală - 1/6 cote părți ideale din patrimoniul succesoral, or, Raisa Corobceanu are dreptul la rezerva succesorală în cuantum de 1/6 din patrimoniul succesoral.

Pretenția cu privire la încasarea a sumei de 101093 lei cu titlu de cheltuieli suportate în legătură cu înmormântarea defunctului Iurie Corobceanu a fost respinsă de către instanțele ierarhic inferioare, or, Raisa Corobceanu, Corobceanu Violina și Humeniuc Sinilga nu sunt subiecții ale raportului juridic material litigios apărut în momentul suportării de către Jabinschi Valentina și Tovarnițchi Natalia a cheltuielilor pentru înmormântarea lui Corobceanu Iurie.

La 17 iulie 2019, Corobceanu Raisa personal, iar la 23 iulie 2019 (completat ulterior) fiind reprezentată de avocatul Bîrcă Liudmila și de avocatul Răileanu Petru, a declarat recurs împotriva deciziei din 28 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe cu remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță.

În motivarea recursurilor a indicat că instanța de apel la pronunțarea deciziei a interpretat în mod eronat legea, că procesul a fost petrecut în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată precum și că au fost comise alte erori care au dus la soluționarea greșită a cauzei.

La 03 octombrie 2019 și la 15 noiembrie 2019, Jabinschi Valentina a depus referințe la recursurile declarate de către Corobceanu Raisa solicitând considerarea acestora ca fiind inadmisibile.

Analizând temeiurile invocate în cererile de recurs, referințe, în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Corobceanu Raisa reprezentată de avocatul Bîrcă Liudmila și de avocatul Răileanu Petru, neîntemeiat și care urmează a fi considerat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu

conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) al Codului de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de Corobceanu Raisa reprezentată de avocatul Bîrcă Liudmila și de avocatul Răileanu Petru, nu pot duce la admisibilitatea recursurilor, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 al Codului de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ a recursurilor, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenteii cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare al recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurenteii, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursurilor nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune considerarea acestora ca fiind admisibile.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererile de recurs declarate de către Corobceanu Raisa reprezentată de avocatul Bîrcă Liudmila și de avocatul Răileanu Petru.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea considerării recursurilor ca fiind admisibile.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de către Corobceanu Raisa reprezentată de avocatul Bîrcă Liudmila și de avocatul Răileanu Petru.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Dumitru Mardari

Maria Gervas